

מכתב למערכת

למערכת, "משק החלב והבקר" שלום!

כמעט מדי חודש חוזרת מעל דפי עיתונכם-עיתוננו התופעה המצערת הבאה: במדור "מסביב למיכון" תוקף הח' חי הברון את שיטות עבודתו של ד"ר לרנאו בשאלת הפיקוח על מחלות העטין.

אין לאיש מן הרפתנים ספק לגבי זכויותיהם ומעשיהם של החברים האלה. הן הח' חי והן ד"ר לרנאו פועלים למען אותה המטרה. לכן מצער במיוחד המצב שנוצר — של חוסר שיתוף פעולה ביניהם ושל יצירת אוירת אי אמון הדדית.

שיטת ההיגיינה של ד"ר לרנאו הוכיחה את עצמה במשקים רבים. באיזור בו ניסו לטפל במחלות עטין ללא היגיינה לא הצליחו להשיג תוצאות טובות. השימוש בכלור בין החליבות, הרתחת הבטנות ועוד פרטים שהח' חי מצא לנכון לבקרם — מקובלים גם במקומות אחרים בעולם כתנאי יסודי להיגיינה נכונה. יחד עם זה — אם חי חושב ששיטת היגיינה זו אינה נכונה — נשמח לקבל ממנו תכנית היגיינה אחרת. חוסר היגיינה אינו פתרון.

הליקוי היסודי של המלחמה בדלקות העטין הוא — חוסר גוף ארצי שיתאם את הפעולות השונות. בארצות שמהן אנו לומדים קיימת מועצת מאסטיסיס ארצית. מחובתנו להקים מועצה כזו שתאחד בתוכה נציגי משרד החקלאות, משרד הבריאות, ההתאחדות, מועצת החלב, אנשי "החקלאית" המכון הווטרינארי. על ההתאחדות לזווג הקמת בית ספר קבוע לחולבים שיביא להנהגת שיטת חליבה אחידה והיגיינה שווה לכל משק.

אני משוכנע שכל אחראי על עדר חולבות יקציב בשמחה פרוטה מכל ליטר חלב כדי לממן מלחמה במחלות העטין — בעזרת מחקר, טיפול, בדיקת מכונות וכו'.

בב"ח

עמירם אפרתי

הוועדה האזורית בגליל העליון — קיבוץ דן

פורענות המאסטיסיס

תחלואת המאסטיסיס בבקר רבה יותר בימינו מאשר לפני 20 שנה. עובדה זו מפתיעה באופן מיוחד נוכח הטיפול המשופר שהונהג בשנים האחרונות, ובמיוחד לאור השימוש באנטיביר טיקה. קשה לקבוע בדיוק באיזו מידה הורע המצב לעומת מה שהיה בעבר, כיוון שאין נתונים על התפשטות המחלה בתקופה שלפני מלחמת העולם האחרונה. לפי הסקר שנערך בזמן האחרון במספר עדרים נמצא ש-14% מהפרות היו חולות, עם סימנים קליניים מובהקים, תוך כל תקופה בת חודש ימים, ופרות אלו היו זקוקות לטיפול.

אולם מרובה יותר המאסטיסיס בשלבים התת-קליניים. במקרים אלה נראים העטין והחלב

נורמאליים, אבל החלב מכיל הרבה תאי מוגלה ותופעה זו מלווה גם בזיהום העטין בחיידקים. בסקר שנערך על 5000 פרות נתגלה ש-25% מהפרות היו נגועות במאסטיסיס תת-קליני, בעת ובעונה אחת. בסקר אחר מצאו שמחצית הפרות היו נגועות מאסטיסיס תת-קליני תוך תקופת חליבה אחת.

פרות, הנגועות מאסטיסיס בצורה קלינית, מפחיתות תנובתן (הצפוייה) ב-20%. במקרים תת-קליניים, ההפסד בחלב מגיע ל-10% בערך. אם נניח שלמחצית הפרות שבעדרי החלב באג' גליה תאבד 1/10 מהתנובה הצפויה, הרי יסתכם ההפסד השנתי ב-20 מיליון לי"ש.

ישנם הפסדים נוספים בחלב, לא רק מחמת